

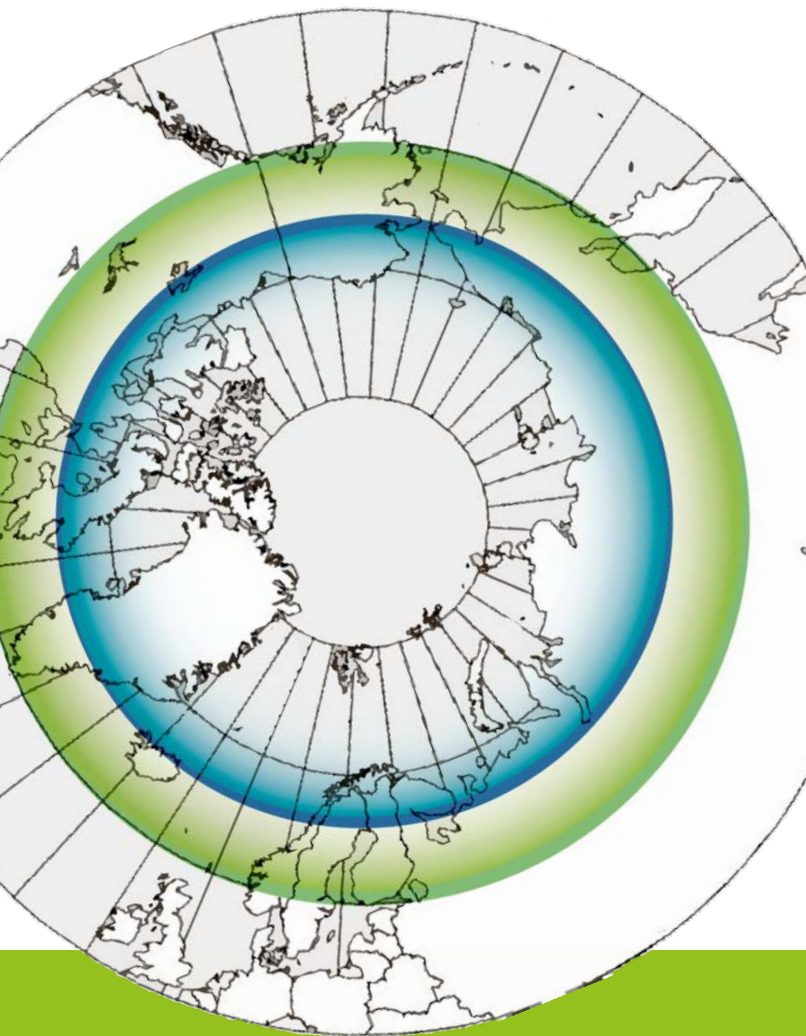
Suomen Keskusta r.p. 2.10.2013

Aktiivinen arktinen politiikka tukee Suomen selviytymistä



Keskusta

Ilmastomuutos ja luonnonvarat nostavat pohjoisen esiin



Suomi on ilmastoltaan arktinen maa. Suomenniemeä ympäröivä meri on jäässä useimpina talvikuukausina. Erityisesti Pohjois- ja Itä-Suomi ovat talvisen mannerilmaston leimaamia alueita. Suomen Keskustan arktisissa linjauksissa lähdetään siitä, että koko Suomi on arktinen maa. Erityisellä tavalla kiinnitämme kuitenkin huomiota niihin alueisiin, joita pohjoinen napapiiri 66 leveysasteella leikkaa sekä välittömästi näihin alueisiin rajautuviin alueisiin. Käytännössä tämä tarkoittaa Lappia, Pohjois-Pohjanmaata ja Kainuuta.

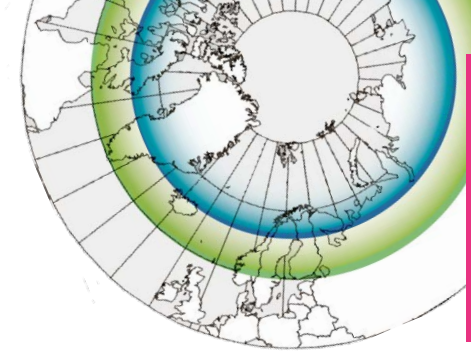


Uusi asenne pohjoista kohtaan

Keskusta katsoo, että maamme arktisille alueille kätkeytyvien mahdollisuuksien hyödyntäminen on nostettava aivan uudelle tasolle Suomen seuraavien hallitusten ohjelmissa. Pohjoinen on Suomelle suuri kulttuurinen ja kansantaloudellinen mahdollisuus. Keskustalle arktinen on merkittävä osa Suomen selviytymisohjelmaa.



Keskusta



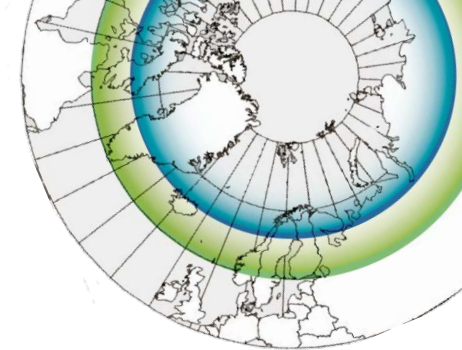
Pohjoisen ihmisen elämänmuotoa on kunnioitettava (1/2)

Keskustan mielestä kaiken arktisen politiikan lähtökohta on oltava perinteisten ja modernien elinkeinojen yhteensovittaminen. Uudet alueitten käyttömuodot ja modernit elinkeinot eivät saa tuhota alueen väestön elinolosuhteita, vaan heidän elintapojaan on muutostenkin edetessä kunnioitettava.

Keskusta edellyttää, että mahdolliset hallintouudistukset toteutetaan kunnioittaen pohjoisten alueiden omien päättäjien ja muiden asukkaiden näkemyksiä. Valtionosuusjärjestelmällä on pidettävä huoli siitä, että arktisilla, harvaan asutuilla alueilla toimivat kunnat pystyvät tuottamaan tasa-arvoiset palvelut kaikille asukkailleen.



Keskusta



Pohjoisen ihmisen elämänmuotoa tulee kunnioittaa (2/2)



Keskusta katsoo, että ILO-sopimuksen ratifiointia ei tule toteuttaa, ennen kuin Lapissa on tehty olosuhdeanalyysi siitä, mitä oikeuksia väestöllä on vanhastaan ollut ja on tällä hetkellä. Lisäksi on selvitettävä, miten kyseisen alkuperäiskansasopimuksen ratifiointi vaikuttaisi väestön ja valtion välisiin sekä paikallisen väestön oikeuksiin ja velvollisuuksiin koskien erityisesti maan käyttöä ja hallintaa. Ennen ratifioimista on ratkaistava oikeudenmukaisella tavalla myös saamelaismääritelmää koskevat ristiriidat.

Keskusta edellyttää, että Suomen valtion on käynnistettävä määrätietoiset toimenpiteet, jotta saamenkielten säilyminen ja kehittyminen turvataan. Tämä edellyttää riittävien taloudellisten resurssien osoittamista kielipesä- ja kielikylpytoiminnalle ja saamen kielen oppimisedellytysten parantamista koko maassa.



Keskusta

Pohjoista on tutkittava pohjoisessa

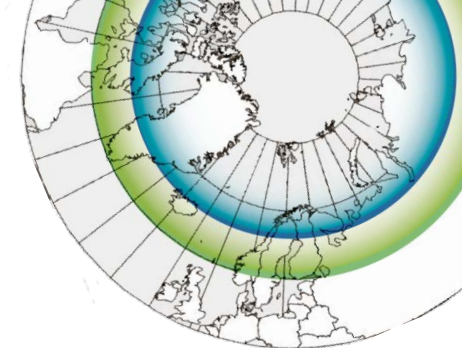
Keskustan mielestä on pidettävä huoli siitä, että lisäpanoksilla turvataan pohjoisen perusopetuksen, toisen asteen opetuksen sekä korkeakoulujen, yliopistojen ja tutkimuslaitosten toimintaedellytykset. Yhteistyötä Pohjoiskalotin oppilaitosten ja tutkimuslaitosten kesken on tiivistettävä. Arktisesta osaamisesta on tehtävä pohjoisen oppilaitosten oma huippuosaamisalue. Arktiset olosuhteet poikkeavat muun muassa ankaran ilmaston ja luonnonolosuhteittensa vuoksi eteläisimmistä maapallon alueista. Pohjoista on tutkittava pohjoisessa samoin kuin puuta on tutkittava ”puu-Suomessa” ja vahvistettava Joensuuta puuyliopistona.

Informaatiokeskus

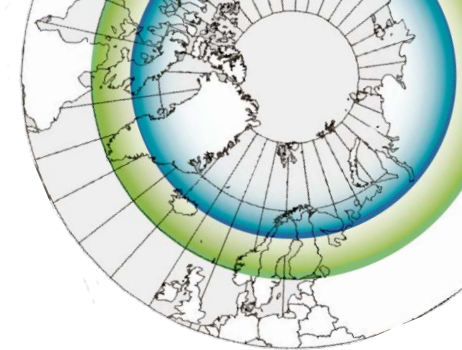
Keskusta katsoo, että Suomen on jatkettava ponnisteluja, jotta Euroopan unioni saadaan tekemään välittömästi päätös Arktisen informaatiokeskuksen perustamisesta Rovaniemelle Lapin yliopiston Arktisen keskuksen yhteyteen. Tutkimusyhteistyössä on otettava huomioon koko arktinen globaalitutkimusyhteisö Alaskasta Vladivostokiin ja sen tarjoamat mahdollisuudet.



Keskusta



Pohjoisen luonnonvarat on jalostettava pohjoisessa (1/3)



Metsä

Keskusta katsoo, että pohjoisen tiheäsyinen puu on arvokas uusiutuva luonnonvara, jonka varaan voidaan kehittää moninaista metsään pohjautuvaa teollisuutta. On tehtävä kaikki voitava, että Kemissä ja Oulussa olevat suurtehtaat voivat jatkaa toimintaansa jalostaen metsätalouden tuotteita vientiin. Tämän lisäksi on kehitettävä mekaanista puunjalostusta ja puun uusia käyttömuotoja.

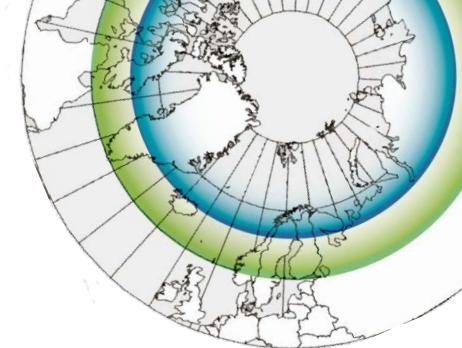
Matkailu

Keskustan mielestä Suomen on panostettava voimakkaasti Lapin matkailun kehittämiseen. Lapilla on lupaavat mahdollisuudet moninkertaistaa nykyinen matkailuun liittyvä liiketoiminta. Matkailuelinkeino on luonut viime vuosina eniten uusia työpaikkoja pohjoisilla alueilla.



Keskusta

Pohjoisen luonnonvarat on jalostettava pohjoisessa(2/3)



Kaivokset

Keskusta katsoo, että pohjoisen kaivosteollisuudella ja sen tuotteisiin perustuvalla jalostustoiminnalla on huomattava kansantaloudellinen merkitys. Hyvä esimerkki on Elijärven kaivoksen ja Tornion Outokummun ferrokromi- ja jaloterästehtaan yhteistyö. Lapilla on mahdollisuus kehittyä menestyväksi, ympäristön huomioonottavan kaivostoiminnan kasvumaakunnaksi. Valtion on oltava aktiivisesti mukana luomassa edellytyksiä kaivosteollisuudelle.

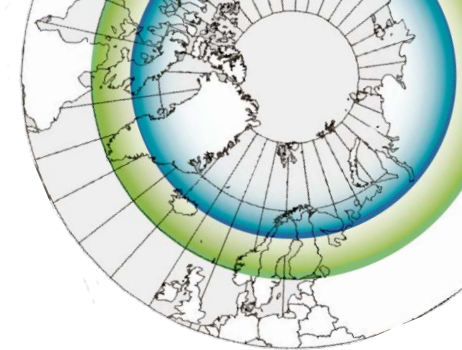
Suomeen on keskustan mielestä perustettava kaivosrahasto. Valtion on lainsäädännön avulla pidettävä huoli siitä, että uusiutumattomien luonnonvarojen hyödyntäminen ei vahingoita pohjoista vaan paikallisille yhteisöille ja Suomen valtiolle tuloutuu laissa määriteltävä osa muodostuneesta lisäarvosta.

Näin toimien saa kaivosteollisuus kansalaisten hyväksynnän eikä sovittamattomia ristiriitoja muodostu toisten elinkeinojen tai erilaisten arvostusten välille. Ympäristön pilaantuminen, erityisesti vesistöjen osalta on estettävä. Yhtä voimakkaasti korostamme malmien jatkojalostuksen toteuttamista Suomessa.



Keskusta

Pohjoisen luonnonvarat on jalostettava pohjoisessa(2/3)



Energia

Keskusta katsoo, että jo rakennettujen vesistöjen, Kemijoen ja Iijoen, mahdollisuudet energiatuotannon lisäämiseksi on selvitettävä ja toteutettava. Pohjoiseen on suunnitteilla biodiesel-laitoksia, puun ja turpeen yhteiskäyttöön pohjaavia energiainvestointeja sekä uusia vaihtoehtoisia energiamuotoja kuten tuulivoimaloita.

Meriteollisuus

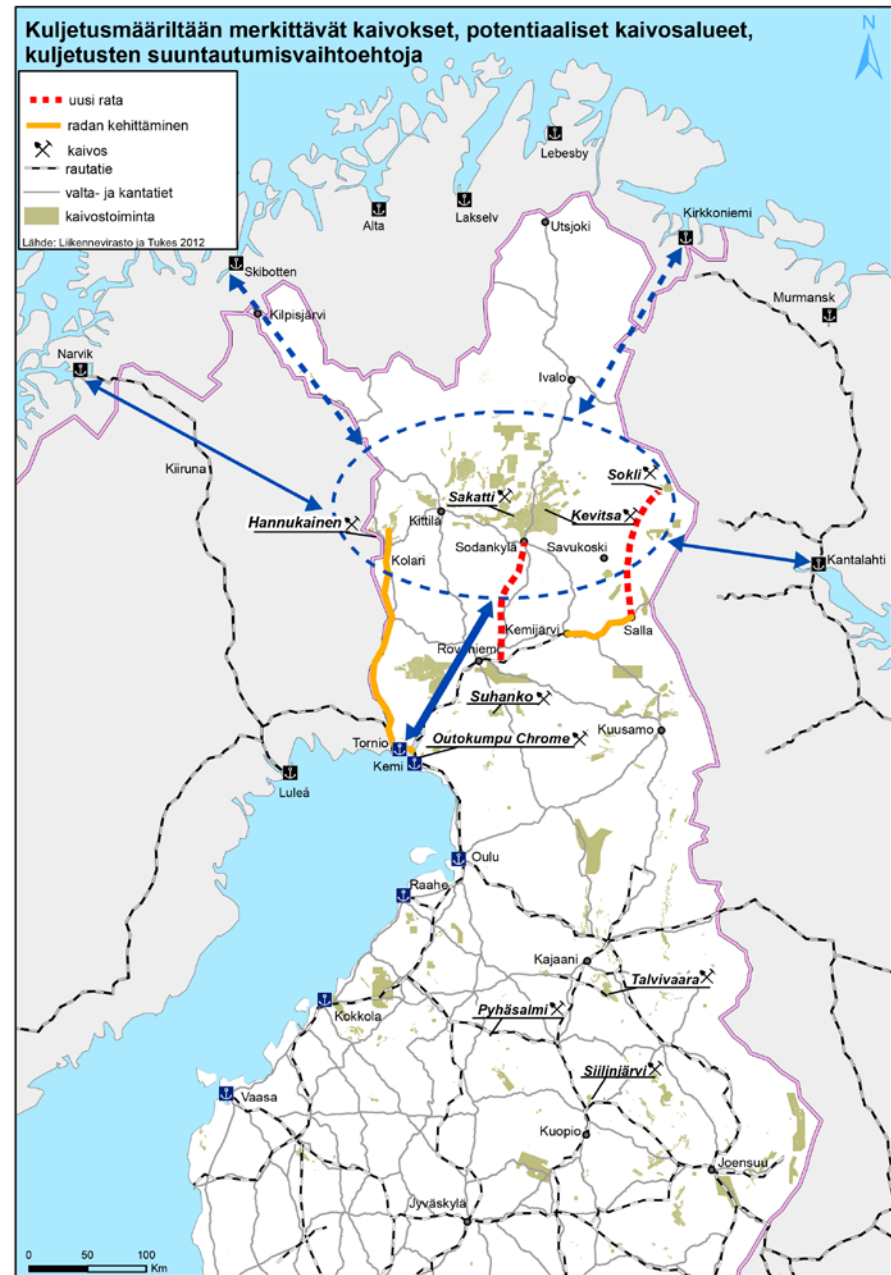
Keskusta haluaa varmistaa, että arktisen meriteollisuuden suunnittelu ja osaaminen sekä alusten rakentaminen säilyvät Suomessa. Maallamme on erityistä arktista osaamista esimerkiksi laivanrakennuksessa, offshore-toiminnassa, meri- ja varustamotoiminnassa sekä operoinnissa. Tämä osaamisalue tarjoaa merkittävän liiketoimintapotentiaalin suomalaisyrityksille.



Keskusta

Kuljetusten suuntautumisvaihtoehdot ja kuljetusmääriltään merkittävät kaivokset

Lähde:
Kaivostoiminnan liikenteelliset tarpeet pohjoisessa –esiselvitys
työryhmän taustaraportti
Liikenneviraston tutkimuksia ja selvityksiä 11 * 2013
Hanna-Mari Miettinen



Toimivilla liikenneyhteyksillä voitetaan pohjoisen pitkät etäisyydet (1/2)



Keskusta katsoo, että hallituksen on päätettävä, että se toimii määrätietoisesti sekä itä-länsi – suuntaisten että pohjois-etelä – suuntaisten liikenneyhteyksien parantamiseksi Pohjoiskalotilla. Tämä koskee niin maantie-, rautatie- kuin lentoliikennettä.

Jäämerenrata

Keskusta katsoo, että Suomen on panostettava siihen, että meille avautuisi pohjoisessa rautatieyhteys Jäämeren satamaan. Tämä yhteys on pitkällä tähtäimellä välttämätön maamme kauppapoliittisen kilpailukyvyn kannalta. Myös maamme huoltovarmuuden kannalta on yhteys ympärivuotiseen sulasatamaan tärkeä. Suomi on tällä hetkellä ainoa Pohjoiskalotin maa, jolla ei tätä yhteyttä ole käytettävissä.

Maantiet

Keskustan mielestä perinteinen maantieverkosto on edelleen sekä paikallisen väestön että elinkeinoelämän toiminnan sydänsuonisto. Pohjoiskalotilla tälläkin alueella toimitaan yli rajojen. Toimivaa maantieverkostoa on siksi käsiteltävä yhteispohjoismaisena hankkeena. Sen tasoa on pystyttävä nostamaan, jotta se vaikeissa, arktisissa keliolosuhteissa pystyisi turvallisesti palvelemaan sekä kotimaista että kansainvälistä liikennettä.



Keskusta

Toimivilla liikenneyhteyksillä voitetaan pohjoisen pitkät etäisyydet (2/2)



Lentoliikenne

Keskusta katsoo, että valtion on kannettava vastuunsa koko maan voimavarojen järkevästä hyödyntämisestä. Siksi pohjoisessa on ylläpidettävä kattavaa lentokenttäverkostoa, joka on välttämätön matkailuelinkeinon kasvun kannalta. Kenttien ylläpitoa ei tule siirtää kuntien kannettavaksi. Finavian ja valtiojohtoisen lentoyhtiön Finnairin on otettava huomioon muun muassa matkailun kansantaloudellinen vaikutus.

Tietoliikenne

Keskustan mielestä arktiselle alueelle on valtioitten rakennettava yhteistoiminnassa riittävän tasokas ja toimiva, rajat ylittävä tietoliikenneverkosto. Juuri tällä pitkien etäisyyksien alueella tasokas, toimiva tietoliikenne hyödyttäisi merkittävästi yhteisöjä ja elinkeinoelämää sekä tukisi kriisitilanteisiin ajoittuvien pelastuspalveluiden tehokasta suorittamista.



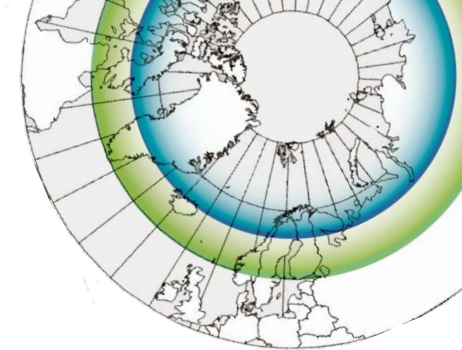
Keskusta

Pohjoisen omaa hallintoa tulee kunnioittaa ja vahvistaa

Keskustan mielestä Lapin maakunnan alueellista itsehallintoa, joka ottaa huomioon alueen erityispiirteet, on vahvistettava. Suomen Lappia koskee jo monissa erityiskysymyksissä muusta maasta poikkeava lainsäädäntö. Arktisia alueita hallinnoidaan maailmalla usein muista alueista poikkeavalla tavalla. Esim. Kanadan pohjoisosissa on omia aluehallintoja, jotka ottavat huomioon alueen väestön ja ympäristön erityispiirteet. Näin on toimittava myös Suomessa, harvaan asutussa ja pitkien etäisyyksien pohjoisessa.



Keskusta



Vakautta ja turvallisuutta pohjoiseen (1/2)

Keskusta katsoo, että Suomen on tiedostettava asemansa Pohjoisten alueitten vakauden ylläpitäjänä. Suomen on omankin etunsa vuoksi oltava aktiivinen toimija kaikessa Pohjoismaiden neuvostoon, Arktiseen neuvostoon ja Barentsin euroarktiseen neuvostoon sekä muihin pohjoisen alueen organisaatioiden toimialoihin liittyvissä kysymyksissä. Suomen kannattaa tukea mahdollisimman laajan kansainvälisen perheen mukaan tuloa arktisiin organisaatioihin tarkkailijajäseniksi.

Suomen tulee olla aktiivinen Euroopan unionin pohjoisen ulottuvuuden kumppanuushankkeissa. Euroopan unioni on saatava heräämään yhä kasvaviin panostuksiin arktisille alueille. Sen on panostettava arktisen alueen tutkimus- ja koulutuslaitoksiin, energiatuotantoon, mineraalien jalostamiseen, logistiikkahankkeisiin ja paikallisyhteisöjen elinvoimaisuuden ylläpitämiseen.



Keskusta



Vakautta ja turvallisuutta pohjoiseen (2/2)

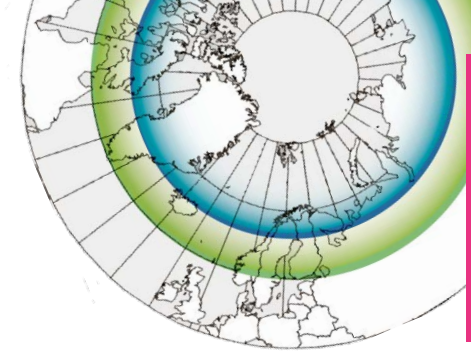
Arktinen neuvosto tarjoaa myös mahdollisuuden transatlanttiseen yhteistyöhön Pohjois-Amerikan Yhdysvaltojen ja Kanadan kanssa.

Suomen on erityisesti vaalittava hyviä kahdenkeskisiä suhteitaan Pohjoiskalotin naapureihin ja Venäjään.

Keskusta pitää erityisen tärkeänä, että rajayhteistyötä kehitetään ja kaikkia rajanylittävää yhteistyötä hankaloittavia esteitä pyritään niin lainsäädännön kuin myös sen tulkinnan kautta poistamaan.



Keskusta



Hallituksen on nostettava pohjoinen korkealle omalla agendallaan

Keskusta katsoo, että pohjoinen on Suomelle suuri mahdollisuus. Siksi hallituksen on nostettava arktiset alueet suurempaan rooliin, kun Suomelle laaditaan selviytymishjelmaa. Suomen on pidettävä huoli siitä, että Arktinen on korkealla EU:n agendalla.

Euroopan unioni on herätettävä näkemään unionin pohjoisimpien alueitten merkitys koko unionin kannalta. Barentsin alueen yhteistyö on nostettava Suomen kansainvälisen politiikan yhdeksi keskeiseksi alueeksi. Suomen on profiloiduttava arktisella alueella historiansa mukaisena hyvien naapuruhteitten ja rauhanrakentajana.



Keskusta